

Міністерство освіти і науки України

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

Харківська асоціація політологів

**УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ:
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ
АНАЛІЗ СУЧАСНОСТІ
ТА ПРОГНОЗ МАЙБУТНЬОГО**

Збірник матеріалів XVII Всеукраїнської наукової
конференції викладачів, молодих науковців і студентів

10 грудня 2015 року

Харків
«Право»
2015

УДК 159.9+316.3(05)
ББК 60.562.2
У45

Редакційна колегія:

А. П. Гетьман, доктор юридичних наук, професор (голова);
М. П. Требін, доктор філософських наук, професор;
Л. М. Герасіна, доктор соціологічних наук, професор;
Г. П. Клімова, доктор філософських наук, професор;
С. В. Куцепал, доктор філософських наук, професор;
В. Л. Погрібна, доктор соціологічних наук, професор;
І. О. Поліщук, доктор політичних наук, професор;
В. Д. Воднік, кандидат філософських наук, доцент;
О. В. Волянська, кандидат соціологічних наук, доцент;
В. Я. Зимогляд, кандидат філософських наук, доцент;
І. В. Підкуркова, кандидат соціологічних наук, доцент;
О. М. Сахань, кандидат соціологічних наук, доцент;
І. В. Головка, кандидат політичних наук.

У45 **Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього** : зб. матеріалів XVII Всеукр. наук. конф. ви-кладачів, молодих науковців і студентів, 10 груд. 2015 р. – Х. : Право, 2015. – 744 с.

ISBN 978-966-458-916-8

У збірнику представлені матеріали учасників XVII Всеукраїнської наукової конференції виладачів, молодих науковців і студентів «Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього», проведеної 10 грудня 2015 р. Тематика конференції: політична, соціальна та правова сфера українського суспільства, основні історичні етапи розвитку соціально-політичної доктрини, концептуалізація влади у соціально-політичному дискурсі, проблеми розбудови демократичної, правової, соціальної держави і громадянського суспільства в Україні, подолання деструктивних чинників у соціально-політичному житті українського соціуму, національна безпека України, міжнародні відносини в умовах глобалізації, актуальні питання конфліктології та ораторського мистецтва.

Збірник розрахований на студентів вищих навчальних закладів України, які вивчають політологію, соціологію, конфліктологію, основи національної безпеки України і ораторське мистецтво.

УДК 159.9+316.3(05)
ББК 60.562.2

ISBN 978-966-458-916-8

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2015
© Оформлення. Видавництво «Право», 2015

не лише до нарощування військового й економічного потенціалу, а й до вирішення проблеми самовизначення, пошуку чітких перспектив розвитку суспільства та держави, єдиних пріоритетів і цінностей, здатних об'єднати країну.

Окрім формування національної ідентичності, необхідно формувати й етнопонаціональну ідентичність, тобто усвідомлення належності індивіда до певного класу, механізм соціалізації особистості шляхом нормативів, орієнтацій, цінностей в проекції на певну культуру етнопонаціонального буття людини.

Науковий, політичний та соціальний дискурси породжують та каталізують нові світоглядні, філософські, політичні тенденції, які, на жаль, не роблять сучасність більш прозорою та зрозумілою. Проте сумлінний дослідник, вивчаючи сучасний світ, має керуватися настановою В. Хьосле, який зауважував, що будь-хто, хто хоче зрозуміти сучасний світ, навряд чи досягне своєї мети, якщо не зрозуміє логіки кризи ідентичності. Урахування політичних та етнопонаціональних ідентифікаційних особливостей української спільноти пришвидшить входження нашої держави до європейської спільноти, сприятиме створенню дієвої та авторитетної політичної еліти, позбавленої рудиментарних пострадянських звичок та тоталітарних амбіцій.

Поліщук І. О.

доктор політичних наук, професор,
НІОУ імені Ярослава Мудрого

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Імідж органів державної влади останнім часом отримав помітну актуалізацію як теоретична та прикладна проблема для української політичної науки і практики. Традиційно низький рівень довіри пересічних громадян до владних інституцій та їх негативне сприйняття мають в Україні міцне історичне коріння. Протягом століть український народ мав статус бездержавного та будь-який представник влади уособлювався з чужинцем-поневолевачем, а держава усвідомлювалася в основному як репресивний механізм та «необхідне зло». У підсвідомості українців сформувався сталий

негативний стереотип відношення до державної влади, який транслюється від однієї генерації до іншої, навіть за умов розвитку України як незалежної держави. Це значним чином ускладнює ментальні трансформації, спрямовані на подолання негативних комплексів та державної аномії українського народу за теперішніх умов. Звідси слідує констатація того, що формування позитивного іміджу інститутів державної влади за українських реалій має декілька попередніх перешкод, серед яких ключове значення має несприятливий історичний досвід української нації.

За найбільш поширеною версією, поняття «імідж» інтерпретується як зовнішня форма певного об'єкта чи явища (людини, товару, інституту та ін.) або уявлення про них, яке системно та цілеспрямовано формується у масовій свідомості з використанням публіситі, реклами та пропаганди. Отже, імідж — це конкретні форма і підсумок віддзеркалення явищ і предметів у світосприйнятті індивіда, тобто його відчуття, уявлення, які формуються на основі цього, і відповідні висновки.

Основними методологічними засадами побудови позитивного іміджу органів державної влади в Україні мають стати наступні.

- Встановлення базових потреб пересічних громадян, у тому числі їхніх окремих груп задля формування підойми необхідного іміджу органів державної влади.
- Довершення підойми іміджу органів державної влади необхідними характерними ознаками згідно потреб масової суспільної свідомості у програмованому образі у контексті їхньої публічної демонстрації.
- Трансляція головних характеристик іміджу органів державної влади різноманітними каналами комунікації у зрозумілих, доступних для масового споживача формах.

Слід особливо наголосити на тому, що за умов становлення постсоціалістичної, поставторитарної державності в сучасній Україні пріоритетними принципами діяльності державних діячів мають стати відкритість, транспарентність, тобто прозорість та солідарність з вимогами громадян. Ігнорування названих принципів може призвести до стратегічних помилок у здійсненні влади, і, як наслідок, до формування недовіри до влади з боку громадян і поступової втрати легітимності можновладців.

Закріплення позитивного іміджу органів державної влади в Україні має здійснюватися поступово, цілеспрямовано, постійно та систематично. Органи державної влади в Україні повинні позиціонуватися як компетентні

структури, укомплектовані професіоналами із сучасним мисленням та європейською системою цінностей, які здійснюють функцію надання громадянам адміністративних послуг, а не примусове управління людьми, як було в авторитарній патерналістській моделі влади часів СРСР. Важливою іміджевою інновацією має стати демонстрація солідарності зі своїм народом, знання його актуальних проблем та способів і практик їх вирішення. Для цього слід налагодити постійний діалог з громадянами в рамках «гарячих ліній», громадських слухань, участі громадян в засіданнях органів влади різних рівнів, проведення референдумів тощо. Лише важкою, наполегливою та цілеспрямованою працею на благо українського народу ми зможемо нарешті подолати наші віковічні стереотипи у сприйнятті державної влади як якогось чужого, а іноді і ворожого інституту.

Тихомирова Є. Б.

доктор політичних наук, професор,
Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки

БРЕНД «КАРПАТИ»: КОРДОНИ РОЗДІЛЯЮТЬ – ПРИРОДА ЄДНАЄ

Суб'єктами транскордонних брендів (ТБ) можуть бути природні території. Наприклад, на границі Фінляндії, Норвегії й Росії існує транскордонний природний парк «Пасвик-Інарі» — ядро трансграничного регіону Норвегія — Фінляндія — Росія. Його гасло — «Кордони розділяють. Природа єднає!». Усім відомий також ТБ Альпи, який охоплює країни альпійського регіону. Свого часу Україна ініціювала створення на спільній із сусідніми країнами природній території ТБ «Карпати», суб'єктом якого мали би стати торгові марки всіх країн карпатського регіону, який починається недалеко від Братислави (Словаччина) і закінчується на південному сході поблизу Залізних воріт (Румунія).

Сьогодні є словацько-український державний кордон між Північним Земплиним і Ужанською долиною, але ці транскордонні території об'єднує їх природа, люди та їх культура. Два національні природні парки: словацький Національний парк Полонини та український Ужанський національний природний парк знаходяться по обидві сторони кордону. Гаслом нового проекту,